

Akademikerne

Vår ref: SMR 5. april 2016

Høringsuttalelse til rapporten Kunnskapssektoren sett utenfra

Tekna takker for muligheten til å kommentere rapporten «Kunnskapssektoren sett utenfra». Selve gjennomgangen er av stor verdi for alle som er opptatt av at det norske utdannings- og kompetansesystemet skal være mest mulig hensiktsmessig styrt og organisert. Rapporten klargjør i stor grad hvilke forvaltningsorganer som har hvilke oppgaver, og uklarheter og overlapp mellom ulike instanser. Samtidig avdekker rapporten at det mangler en gjennomtenkt og helhetlig nasjonal plan for hvordan offentlige myndigheter skal følge opp sine eksisterende sentraladministrative oppgaver i sektoren. Tekna ønsker en effektiv offentlig sektor som det er enkelt å finne fram i. Rapporten bekrefter inntrykket av at det er mange organer som har ansvar for mye likt og ulikt inn mot sektoren uten at ansvar, mandat eller formål er godt nok kjent.

Behov for tydeligere skille mellom overordnet politisk apparat og daglig administrasjon

Utvalget redegjør for sentrale prinsipper for offentlig forvaltning i Norge på en god måte. Tekna mener det er viktig og riktig å skille klart mellom hvilke deler av sentraladministrasjonen som er ansvarlig for den formelle politikktutforming og hvilke som har ansvaret for den administrative oppfølgingen. Tekna forutsetter at faglige enheter og relevante parter blir hørt og konsulert før politikken blir utformet, og at et klart skille ikke er til hinder for samarbeid og dialog mellom overordnet og underordnet organ.

Tekna mener det er nødvendig å se nærmere på hvordan oppfølgingen av universiteter og høyskoler er organisert i Kunnskapsdepartementet. Utvalgets gjennomgang viser tydelig at det ikke eksisterer et klart skille mellom politikk og administrasjon i Kunnskapsdepartementets oppgaver overfor universiteter og høyskoler. Tekna er opptatt av at oppryddingen på statlig side må bidra til at framtidens administrative oppfølging av universiteter og høyskoler blir minst mulig politisk slik at det faktisk kan styrke institusjonenes faglige autonomi. Tekna har over tid etterlyst bedre nasjonal koordinering og dialog med de høyere utdanningsinstitusjonene for å sikre et nasjonalt utdannings- og forskningssystem med god arbeidsdeling, konsentrasjon og samarbeid. I dagens struktur skal

www.tekna.no

Org.nr.: 971 420 782
MVA

Kunnskapsdepartementets universitets- og høyskoleavdeling både fyller rollen som politisk sekretariat for statsråden og samtidig følge opp administrative oppgaver over for institusjonene. Som utvalget peker på, er det en svakhet at så omfattende og forskjelligartede oppgaver skal utføres av de samme ansatte. Det er også en svakhet i systemet at ansatte som skal ha ansvar for løpende administrative hjelp, oppfølging og dialog med sektoren kanskje må nedprioritere dette for å bistå statsråden og politisk ledelse i en mindre forutsigbar og mer mediestyrte politisk hverdag.

Tekna støtter et klarere skille mellom det politiske apparatet og et administrativt forvaltningsorgan som kan svare raskere og være lettere tilgjengelig for dialog. Ved å flytte de løpende administrative oppgavene ut fra departementets politisk pregede hverdag til et nytt underliggende forvaltningsorgan, vil dette kunne øke tilliten og ansvarliggjøringen i systemet.

Behov for å samle, integrere og samordne statlige forvaltningsoppgaver

I tillegg til behovet for å skille politikk og administrasjon i Kunnskapsdepartementets oppfølging av universiteter og høyskoler, viser utvalgets gjennomgang at det er behov for en opprydding og samordning på tvers av hele Kunnskapssektoren. Noen enheter virker til dels opprettet, dels plassert inn i andre enheter, mer ut fra ad hoc-behov enn ut fra en mer helhetlig plan. Rapporten gir inntrykk av at dette er en unødvendig fragmentert og uoversiktlig sektor.

Tekna støtter utvalgets vurdering at departementets sektorvise avdelingsinndeling er hensiktsmessig å videreføre, forutsatt at samordningen og samarbeidet på tvers av sektorene fungerer godt. Tekna støtter også i stor grad utvalgets vurderinger om å samle forvaltningsoppgaver og institusjoner (1-4-4-organene, NSD, UNINETT, relevante oppgaver fra SIU og NOKUTs godkjenning av utenlandsk høyere utdanning og fagskole).

Tekna støtter utvalgets tilrådinger om å rendyrke NOKUT som kvalitetsvurderingsorgan og utvalgets prinsippale anbefaling om å fordele SIUs oppgaver mellom et eventuelt nytt organ for høyere utdanning og Utdanningsdirektoratet.

Tekna støtter også at de fleste oppgavene knyttet til grunnopplæringen og barnehage samles i Utdanningsdirektoratet, også sammenslåing med Senter for IKT i utdanningen og andre relevante IKT-oppgaver som anbefalt. Det er viktig at befolkningen kan henvende seg til ett organ når de trenger veiledning og svar. Tekna støtter også anbefalingene om å vri styringen av direktoratet mer mot mål og resultater på virksomhetsnivå framfor dagens situasjon. Tekna mener finansieringssystemet bør vris ytterligere mot en avtalebasert finansiering, der myndighetene og institusjonene kan avtale mål på virksomhetsnivå. Det vil være i tråd med utvalgets anbefaling. Likeledes er det viktig å samle ansvar og fagmiljøene for den mer omfattende kompetansepolitikken og voksenopplæringen på ett sted. Tekna støtter generelt anbefalingen om å vurdere et sterkere veiledningsansvar tillagt Fylkesmannen.

Tekna har lenge etterlyst en samlet vurdering av virkemiddelapparatet for norsk forskning og utvikling. Utvalget berører ikke dette spørsmålet, men vi mener det er sterkt nødvendig å vurdere hvorvidt virkemiddelapparatet er hensiktsmessig organisert.

Tekna mener overordnet at det er behov for en opprydning og bedre samordning av forvaltningsoppgavene og etatsstyringen i sektoren. Strukturen synes å være veldig fragmentert og uoversiktlig i dag. Det bør bli enklere å orientere seg i systemet og virksomheter og institusjoner bør ha så få forvaltningsorganer å forholde seg til som mulig. En opprydding i sektoren må være begrunnet i at oppgavene blir løst bedre og smidigere, og at en samler fagmiljøer i sektoren. Tekna forutsetter at eventuelle omstillinger blir gjennomført i samsvar med avtaler og intensjonserklæringer om omstilling i statlig sektor.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskaplig forening

Ivar Horneland Kristensen
Generalsekretær